

Memo bestuurlijke ontwikkelingen PO en VO in de gemeente Het Hogeland

Ontwikkelingen in PO en VO

Toen het openbaar onderwijs destijds verzelfstandigde in de gemeenten Winsum, Eemsmond en De Marne, lag het voor de hand om het primair en voortgezet onderwijs samen onder te brengen in één nieuwe stichting, zoals beide sectoren tot dan toe ook samen onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeente vielen. Zo is de stichting Lauwers en Eems (L&E) opgericht om bestuurlijk onderdak te bieden aan alle openbare basisscholen en aan alle vestigingen van Het Hogeland College.

We hebben in de gemeente al jaren te maken met een sterke terugloop in leerlingenaantallen. Toen de krimp zich aandiende bij de scholen van L&E, heeft het bestuur gekozen voor oplossingen in termen van horizontale samenwerking, dat wil zeggen: PO met PO en VO met VO. Zo is in het VO voor de terugloop van de leerlingen in Wehe-den Hoorn gekozen om met Terra en CSG een gezamenlijke onderwijsvoorziening voor het vmbo in Winsum op te zetten. In het primair onderwijs is een aantal samenwerkingsscholen ontstaan die beurtelings bestuurlijk onderdak kregen bij een van de schoolbesturen L&E en VCPO-NG.

In de komende tijd stopt de terugloop van aantallen leerlingen niet. Voor de betaalbaarheid van kwalitatief goed, thuisnabij onderwijs is het nodig dat we nu een volgende stap zetten. Deze stap betekent dat we de bestuurlijke context van de scholen gaan veranderen.

- De stichting Lauwers en Eems wordt opgesplitst in een PO-deel en een VO-deel.
- L&E PO gaat bestuurlijk fuseren met VCPO-NG tot een samenwerkingsstichting.
- L&E VO wordt de zelfstandige stichting Het Hogeland College, die bestuur en toezicht gaat delen met de stichting VO Eemsdelta. Daartoe wordt de holdingstichting VO Noord-Groningen opgericht, waarin het bestuur en toezicht over Het Hogeland College en VO Eemsdelta wordt ondergebracht.

Met deze ingrepen versterken we de bestuurskracht in het primair en voortgezet onderwijs en we beperken de overheadkosten, waardoor de beschikbare middelen maximaal kunnen worden ingezet in het onderwijs zelf, zodat we de doelstelling van kwalitatief goed en thuisnabij onderwijs kunnen blijven realiseren (zie ook de presentatie van 24 januari 2023).

Kern van de verandering

Zowel voor het PO als voor het VO in de gemeente Het Hogeland verandert de bestuurlijke situatie, maar de scholen zelf blijven gewoon op de bestaande wijze doorgaan. Voor de scholen betekent de bestuurlijke verandering vooral een vergroting van de kans dat het huidige onderwijsaanbod en de werkgelegenheid voor de medewerkers in de gemeente Het Hogeland in stand kan blijven.

De verandering in de bestuurlijke situatie heeft ook invloed op de vorm van toezicht op het openbaar onderwijs door de gemeenteraad.

- Voor het PO wordt een samenwerkingsstichting gevormd door het samengaan van L&E PO (openbaar onderwijs) en de VCPO-NG (bijzonder onderwijs op christelijke grondslag). In de Wet op het Primair Onderwijs wordt de toezichthoudende rol van de gemeenteraad in een samenwerkingsstichting wat anders benoemd dan in een stichting voor uitsluitend openbaar onderwijs. Het verschil is dat de gemeenteraad in een samenwerkingsstichting niet de bestuurders en de leden van de Raad van Toezicht benoemt. De overige aspecten van toezicht door de gemeenteraad zijn gelijk aan die van een stichting voor openbaar onderwijs.

- Bij het VO geldt in de Wet op het Voortgezet Onderwijs 2020 voor de toezichthoudende rol van de gemeenteraad eenzelfde verschil tussen een samenwerkingsstichting en een stichting voor uitsluitend openbaar onderwijs. De op te richten holdingstichting VO Noord-Groningen met de onderliggende stichtingen Het Hogeland College (openbaar) en VO Eemsdelta (algemeen bijzonder) is weliswaar naar de letter van de wet geen samenwerkingsstichting, maar de scholen gaan bestuurlijk samenwerken als ware de holdingstichting VO Noord-Groningen een samenwerkingsstichting. Daarom zijn de statuten voor de holdingstichting VO Noord-Groningen geformuleerd binnen de wettelijke voorschriften voor een samenwerkingsstichting en komen aan de gemeenteraad in die statuten de bevoegdheden toe gelijk een samenwerkingsstichting.

Verzoek om instemming aan de gemeenteraad van Het Hogeland

De gemeenteraad ziet erop toe dat het openbaar onderwijs in Het Hogeland goed geborgd is. Daarom leggen we de volgende documenten ter goedkeuring voor.

- 1 Het voorgenomen besluit tot afsplitsing van het VO naar Stichting Het Hogeland College.
- 2 De conceptstatuten van Stichting Het Hogeland College en – door de vormgeving van gezamenlijk bestuur en toezicht over Stichting Het Hogeland College en Stichting VO Eemsdelta bij holdingstichting VO Noord-Groningen –
- 3 de conceptstatuten van de Holdingstichting, een en ander voor zover het betreft de borging van de overheersende invloed van de overheid op het openbaar onderwijs.
- 4 De conceptstatuten van de samenwerkingsstichting die voortkomt uit het samengaan van L&E PO en VCPO-NG.

Tijdpad

Directieteamoverleg	Stukken in Join geaccordeerd door directeur en portefeuillehouder uiterlijk om 10.00 uur op:	Behandeling College	Raadsoverleg	Raadsvergadering
15 maart 2023	23 maart 2023	28 maart 2023	19 april 2023	10 mei 2023

Vragen kunnen worden gesteld tijdens de raadsinformatieavond op 12 april. Onze voorkeur gaat uit naar agendering van dit direct om 16:30 uur.

Aris Fickweiler, directeur-bestuurder PO bij L&E
 Agnes Schaafsma, directeur-bestuurder VO bij L&E
 6 maart 2023

Bijlagen:

- Samenhangende verandering
- Nieuwe Bestuursstructuur